

Provedení dražby na vrub konkursní podstaty

Jestliže uzavření nebo účinnost smlouvy o provedení dražby na vrub konkursní podstaty nebyly podmíněny souhlasem věřitelského výboru, pak jediným kritériem pro neschválení výdajů vynaložených z konkursní podstaty na (smluvenou) odměnu dražebníka za neúspěšné dražby, při nichž nebyl předmět dražby vydražen, je účelnost takto vynaložených výdajů, jež je poměřována úvahou, zda v poměru k účelu, na který byl vynaložen, šlo o výdaj nebo náklad přemrštěný. Úsudek, že šlo o výdaj nebo náklad přemrštěný, by nutně vedl k závěru, že správce konkursní podstaty porušil povinnost postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí a odpovídal by za škodu tím vzniklou, což by se mohlo promítnout i do rozhodnutí konkursního soudu o neschválení takového výdaje (nákladu) v rámci rozhodování o schválení konečné zprávy.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 289/2013, ze dne 29.1.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v konkursní věci úpadce R., spol. s r. o. „v likvidaci“, se sídlem v P., o schválení konečné zprávy o zpeněžování majetku konkursní podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 59 K 40/2007, o dovolání Mgr. K.T., advokáta, se sídlem v P., správce konkursní podstaty úpadce, proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. října 2012, č. j. 1 Ko 45/2012-839, tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. října 2012, č. j. 1 Ko 45/2012-839, se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Usnesením ze dne 23. července 2012, č. j. 59 K 40/2007-802, Městský soud v Praze (dále též jen „konkursní soud“) schválil konečnou zprávu o zpeněžování majetku podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty ze dne 15. února 2012 (dále též jen „konečná zpráva“), s tím, že:

- 1/ Příjmy konkursní podstaty činí 13.522.567,35 Kč.
- 2/ Výdaje konkursní podstaty činí 13.534.733,50 Kč.
- 3/ Odměna správce konkursní podstaty činí 1.884.540 Kč + 20% daň z přidané hodnoty ve výši 376.908 Kč
- 4/ K rozvrhu zbývá 0 Kč.

Konkursní soud vyšel z toho, že:

- 1/ Konečná zpráva byla vyvěšena na úřední desce konkursního soudu od 11. dubna 2012 do 26. dubna 2012 a oznámení o jejím vyvěšení vyšlo v Obchodním věstníku 4. dubna 2012.
- 2/ Proti konečné zprávě podali námitky konkursní věřitelé L. - S. spol. s r. o. Teplice (dále jen „konkursní věřitel L“) a J. Vodňany a. s. (dále jen „konkursní věřitel J“).
- 3/ Dopisem ze dne 15. listopadu 2007, adresovaným členům věřitelského výboru, žádal správce konkursní podstaty úpadce Mgr. K.T. (dále též jen „K. T.“) o souhlas s výběrem dražebníka F. Praha s. r. o. (dále jen „dražebník“), s tím, že odměna dražebníka bude činit 6 % z výnosu dražby.
- 4/ Ve dnech 3. prosince 2007 a 19. ledna 2008 proběhly dvě neúspěšné dražby úpadcova majetku, za něž dražebník obdržel (z prostředků konkursní podstaty úpadce) částky 473.400 Kč a 307.400 Kč, vždy jako odměnu ve výši 2 % z vyvolávací ceny a náklady neúspěšné dražby.
- 5/ Dne 18. února 2008 proběhla třetí dražba, při které byl úpadcův majetek zpeněžen, za což

dražebník obdržel částku 678.100 Kč jako odměnu ve výši 6 % z dosažené ceny a náklady dražby.
6/ Usnesením ze dne 17. srpna 2009, č. j. 2 Ko 38/2009-376, potvrdil Vrchní soud v Praze usnesení, jímž konkursní soud zamítl návrh tehdejších členů věřitelského výboru, aby K. T. byl odvolán z funkce správce konkursní podstaty úpadce. Odvolací soud tamtéž uvedl, že správce konkursní podstaty nepotřebuje souhlas věřitelského výboru ani souhlas soudu, zpeněžuje-li majetek ve veřejné dražbě, že ve spise není založen souhlas věřitelského výboru s odměnou dražebníka a že nebudou-li výdaje zaplacené správcem konkursní podstaty (dražebníku) shledány důvodnými, bude nucen nést je ze svého.

7/ Rozsudkem ze dne 29. dubna 2010, č. j. 14 C 19/2010-104, zamítl Obvodní soud pro Prahu 9 (ve spojení s potvrzujícím rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. října 2012, č. j. 30 Co 391/2010-125) žalobu, kterou se správce konkursní podstaty úpadce domáhal proti dražebníku vydání bezdůvodného obohacení z titulu předdražených nákladů dražby, s tím, že vyúčtované náklady i odměna dražebníka odpovídají uzavřené smlouvě a jsou rovněž v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 a § 19 odst. 2 zákona č. [26/2000](#) Sb., o veřejných dražbách a s běžnými zvyklostmi.

8/ Valná hromada úpadce dne 2. dubna 2009 odvolala dosavadního likvidátora úpadce JUDr. J.Č. (dále jen „J. Č.“).

9/ Rozsudkem ze dne 20. dubna 2009, č. j. 59 Cm 1/2009-27, vyhověl Krajský soud v Praze (ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 21. prosince 2010, č. j. 14 Cmo 335/2009-92) žalobě, kterou se správce konkursní podstaty úpadce domáhal po J. Č. toho, aby do konkursní podstaty vrátil částku 800.000 Kč, kterou si ponechal jako odměnu likvidátora (na kterou ale J. Č. nevznikl nárok). J. Č. tuto částku zaplatil, ale podal si dovolání.

10/ J. Č. posléze začal v konkursním řízení zastupovat dva tehdejší členy věřitelského výboru (včetně konkursního věřitele L), za což byl (jako advokát) Českou advokátní komorou kárně postižen.

Na tomto základě konkursní soud - vycházející z ustanovení § 29 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“) - po projednání konečné zprávy při jednání konaném 23. července 2012 dospěl k následujícím závěrům:

1/ Námitky konkursních věřitelů L a J, týkající se především odměny a nákladů dražebníka, nejsou důvodné. V nalézacím řízení soud tyto částky shledal souladnými s běžnými zvyklostmi, se smlouvou i se zákonem o veřejných dražbách.

2/ Přestože tyto náklady byly vyšší než v jiných případech (což ovlivnily zejména dvě neúspěšné dražby), konkursní soud nedospěl k jinému závěru než soudy obecné; akceptoval tedy náklady dražebníka jako oprávněné.

3/ Kromě tvrzení jednatele konkursního věřitele L o závazném pokynu věřitelského výboru pro správce ohledně odměny dražebníka nebyl založen žádný písemný pokyn věřitelského výboru ohledně této skutečnosti, ani nebylo prokázáno, že by takový pokyn byl vydán.

4/ Nebylo též prokázáno, že by společnost, která majetek vydražila, byla jakkoliv propojena s úpadcem; v době dražby již existovala a byla zapsána v obchodním rejstříku.

5/ Ostatní námitky vyplývaly z „téměř osobního sporu“ správce konkursní podstaty s J. Č. a jeho klienty a netýkaly se podstaty věci. Neskončené řízení o dovolání J. Č. ani osobní spor konkursního věřitele L se správcem konkursní podstaty nemají vliv na konkursní řízení.

K odvolání konkursního věřitele L a konkursního věřitele J Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 8. října 2012, č. j. 1 Ko 45/2012-839, změnil usnesení konkursního soudu tak, že schválil konečnou zprávu ve znění, podle kterého:

1/ Příjmy konkursní podstaty činí 13.522.567,35 Kč.

2/ Výdaje konkursní podstaty činí 12.994.181,50 Kč.

3/ Odměna správce konkursní podstaty činí 1.884.540 Kč + 20% daň z přidané hodnoty ve výši 376.908 Kč.

4/ K rozvrhu zbývá 528.385,85 Kč.

Odvolací soud - jenž rovněž vyšel z ustanovení § 29 ZKV - se ztotožnil se závěry konkursního soudu o nedůvodnosti těch námitek, jež konečné zprávě vytýkaly věcnou nesprávnost, jimiž byl zpochybňován průběh veřejných dražeb a jež poukazovaly na spory mezi správcem konkursní podstaty a J. Č. nebo to, že dosud probíhají některá soudní řízení. Shodně s konkursním soudem měl odvolací soud za to, že tyto výhrady jsou bez vlivu na věcnou správnost konečné zprávy, s tím, že k případným změnám v majetkových poměrech konkursní podstaty se přihlédne při rozvrhu.

Odvolací soud nicméně jinak hodnotil námitky ohledně odměny dražebníka účtované na vrub konkursní podstaty za dvě neúspěšné dražby ve výši 2 % z nejnižšího podání, jež nikdo neučinil (300.000 Kč a 240.000 Kč). K tomu dále uvedl, že:

1/ Tyto výdaje neschválil věřitelský výbor (ani dodatečně).

2/ Z návrhu správce konkursní podstaty z 15. listopadu 2007 a ze zápisu z jednání věřitelského výboru z 22. září 2008 shodně plyne, že věřitelský výbor souhlasil (dle návrhu správce konkursní podstaty) jen s odměnou dražebníka ve výši 6 % z výnosu dražby.

3/ Jelikož nemovitosti byly zpeněženy ve veřejné dražbě za 10 miliónů Kč, je zjevné, že maximální výše dražebníkovy odměny, kterou bylo lze účtovat na vrub konkursní podstaty, činí 600.000 Kč, bez ohledu na to, kolik neúspěšných dražeb předcházelo, nebo na to, jak se správce konkursní podstaty pro takový případ dohodl s dražebníkem.

4/ Proběhly-li dvě neúspěšné dražby (na nichž nikdo neučinil nejnižší podání), za něž se správce konkursní podstaty zavázal zaplatit dražebníku (na vlastní riziko) odměnu, kterou neměl (předem) schválenou věřitelským výborem, nemůže tuto odměnu zásadně účtovat k tíži konkursní podstaty a musí tento náklad nést ze svého (jak odvolací soud naznačil již v důvodech usnesení č. j. 2 Ko 38/2009-376).

5/ V situaci, kdy dražebníkem uplatněné náklady všech dražeb (včetně odměny) činily 1.458.900 Kč (tj. 14,5 % z vydražené ceny) a kdy věcné náklady obou neuskutečněných dražeb činily 173.400 Kč a 67.400 Kč, není odměna dražebníka za dvě neúspěšné dražby (ve výši 300.000 Kč a 240.000 Kč) účelně vynaloženým výdajem, jenž by měl být zapraven z prostředků konkursní podstaty přes nesouhlas věřitelského výboru.

6/ Na tomto závěru ničeho nemění ani rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9, č. j. 14 C 19/2010-104, a rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 30 Co 391/2010-125, neboť ty se nezabývaly přeúčtováním (jinak platně sjednaných) odměn na účet podstaty (ani se tím nemohly zabývat, neboť jde o činnost, jež přísluší výhradně konkursnímu soudu při projednání a schválení konečné zprávy). Srov. též „současnou moderní úpravu úpadkového práva“, dle níž se smlouva o provedení dražby stává účinnou až dnem, kdy ji schválí věřitelský výbor [§ 287 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)].

7/ Jelikož konečná zpráva v zásadě věrně zobrazuje dosavadní průběh konkursu, korigoval ji odvolací soud (ze shora vyložených důvodů) jen co do částky 540.000 Kč představující odměnu dražebníka za neúspěšné dražby.

Proti usnesení odvolacího soudu podal K. T. dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), namítaje, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 o. s. ř., tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Konkrétně dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že jeho závěr, že náklady na dvě neúspěšné dražby nebyly (ani následně) schváleny věřitelským výborem, je v příkrém rozporu s odůvodněním usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. 2 Ko 38/2009-376 (který v téže konkursní věci výslovně uvádí, že správce konkursní podstaty při zpeněžování majetku formou veřejné dražby nepotřebuje žádný souhlas věřitelského orgánu, avšak je zapotřebí, aby v rámci konečné zprávy prokázal, že finanční

prostředky z konkursní podstaty byly vydány za služby v konkursu obvyklé, jejichž cena byla též obvyklá).

Dovolatel dále namítá, že odvolací soud vyložil (v napadeném usnesení) usnesení č. j. 2 Ko 38/2009-376 účelově a že je dezinterpretoval. Způsob zpeněžení a výběr dražebníka byl projednán s věřitelským výborem a zejména s odděleným věřitelem (s konkursním věřitelem L) a se zástupcem konkursního věřitele J, přičemž proti návrhům K. T. neměl nikdo výhrady. Vyvolávací cena byla vždy stanovena po dohodě s odděleným věřitelem. Opakovaná dražba je v konkursním (nově i v insolvenčním) řízení záležitostí zcela běžnou, takže by bylo nadbytečné dokládat, že šlo o obvyklou službu. Zbývá tedy pouze otázka obvyklosti nákladů, kterou se ale odvolací soud v napadeném usnesení nezabýval.

To, že šlo o obvyklé náklady, osvědčuje nad veškerou pochybnost rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 29. dubna 2010, č. j. 14 C 19/2010-104 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. října 2010, č. j. 30 Co 391/2010-125; v nich oba soudy potvrdily, že částky vydané za dražby jsou částkami obvyklými (nevybočují z obvyklé výše nákladů při provádění dražeb dobrovolných).

Dovolatel souhlasí s odvolacím soudem v tom, že ony soudy se nemohou zabývat přeúčtováním odměn na účet konkursní podstaty (že toto právo náleží výhradně konkursnímu soudu při projednání a schválení konečné zprávy). Konkursní soud se (však) v usnesení o schválení konečné zprávy zabýval obvyklostí nákladů a své rozhodnutí o oprávněnosti přeúčtování odměn na účet konkursní podstaty opřel právě o výše citované rozsudky; s touto argumentací se odvolací soud v napadeném usnesení nevypořádal. Poznámku odvolacího soudu, že moderní úprava již řeší předchozí souhlas věřitelského orgánu, má dovolatel za nepřipadnou vzhledem k diskontinuitě zákona o konkursu a vyrovnání a insolvenčního zákona.

Tvrzení odvolacího soudu, že K. T. překročil pokyn věřitelského výboru, nemá oporu v listinách, jež jsou součástí konkursního spisu. Listinu, kterou odvolací soud označuje za takový pokyn, věřitelský výbor nikdy nevydal ani neprojednával. Touto listinou K. T. informoval členy věřitelského výboru o výběru dražebníka.

K závěru odvolacího soudu, že věřitelský výbor nevyslovil ani dodatečně souhlas s náklady dražby, poukazuje dovolatel na to, že přílohou konečné zprávy je výslovný souhlas (ze 14. a 26. března 2012) s nákladovou částí konečné zprávy.

Konkursní věřitel L ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout nebo zamítnout, maje napadené rozhodnutí za správné.

Městské státní zastupitelství ve vyjádření podporuje dovolací návrh na zrušení napadeného usnesení, uváděje, že co do posouzení oprávněnosti zahrnout náklady vynaložené k tíži podstaty se sice nelze bez dalšího opírat o rozhodnutí, v nichž obecné soudy neshledaly výši sjednané odměny v rozporu s právními předpisy, je-li ale konkursní soud oprávněn (i přes případný nesouhlas věřitelského orgánu) uznat (v rámci projednání konečné zprávy) „sporné“ náklady za výdaje konkursní podstaty, měl by uvést konkrétní důvody, pro které náklady neuznal, právě s ohledem na výsledek řízení před obecnými soudy. Takové odůvodnění však v napadeném rozhodnutí chybí.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení a rozhodné znění níže zmíněných ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání (do 31. prosince 2007) plyne z § 432 odst. 1, § 433 bodu 1. a § 434 insolvenčního zákona. Srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 3409/2008, uveřejněné pod číslem 16/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (rozhodnutí je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Dovolání v této věci je přípustné podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/ o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.

Nejvyšší soud úvodem zdůrazňuje, že ve vztahu mezi jednotlivými dovolacími důvody taxativně vypočtenými v § 241a odst. 2 a 3 o. s. ř. neplatí vztah příčiny a následku (z existence jednoho nelze usuzovat na naplnění druhého); srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod číslem 19/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, uveřejněného pod číslem 10/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Při úvaze, zda právní posouzení věci odvolacím soudem je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. správné, tedy dovolací soud vychází ze skutkových závěrů odvolacího soudu. Pro tyto účely se též nezabývá námitkami, jež dovolatel ke skutkovému stavu věci, z něž vyšel odvolací soud, případně snesl prostřednictvím dovolacích důvodů dle § 241a odst. 2 písm. a/ a odst. 3 o. s. ř.

Skutkový dovolací důvod (dle § 241a odst. 3 o. s. ř.) nebyl dovoláním uplatněn. Nejvyšší soud se tedy dále zabýval existencí (dovolatelům tvrzených) dovolacích důvodů dle § 241a odst. 2 o. s. ř.

K dovolacímu důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 8 ZKV správce je povinen při výkonu funkce postupovat s odbornou péčí a odpovídá za škodu vzniklou porušením povinností, které mu ukládá zákon nebo mu uloží soud. Je-li správcem ustavena veřejná obchodní společnost, odpovídají za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem funkce správce její společníci společně a nerozdílně. Správce je povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce správce (odstavec 2). Správce má nárok na odměnu a na náhradu hotových výdajů; tento nárok správce, je-li plátcem daně, se zvyšuje o částku odpovídající této dani, kterou je správce povinen z odměny a z náhrad hotových výdajů odvést podle zvláštního právního předpisu. Do náhrady hotových výdajů se zahrnují i náklady na péči o spisovnu a archiv úpadce. Dohody správce uzavřené s účastníky řízení o jiné odměně nebo náhradě jsou neplatné. Vyúčtování odměny a nákladů provede správce v konečné zprávě, a není-li jí, při zrušení konkursu; předtím mu soud může povolit zálohy. Soud může podle okolností případu konkursní odměnu stanovenou podle zvláštního předpisu přiměřeně zvýšit nebo snížit. Věřitelé jsou se souhlasem soudu oprávněni na základě rozhodnutí věřitelského výboru poskytnout správci zálohu k úhradě jeho výdajů, a to i opětovně; při poskytnutí zálohy může být určen účel, na nějž má být vynaložena, a podmínky jejího vyúčtování. Činnosti, k nimž je správce povinen, může správce zadat třetím osobám na účet podstaty jen se souhlasem věřitelského výboru (odstavec 3).

Z ustanovení § 11 odst. 5 ZKV se dále podává, že věřitelský výbor volí ze svého středu předsedu a místopředsedu, dohlíží na činnost správce, průběžně schvaluje výši a správnost hotových výdajů správce a nákladů spojených s udržováním a správou podstaty a plní úkoly stanovené tímto zákonem nebo uložené mu soudem. Je oprávněn podávat soudu návrhy týkající se průběhu řízení.

Podle ustanovení § 27 odst. 1 ZKV podstatu lze zpeněžit veřejnou dražbou věcí a jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot, soudním výkonem rozhodnutí nebo jejich prodejem mimo dražbu. Veřejnou dražbu věcí a jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot včetně podniku provede dražebník na návrh správce. Přitom se postupuje podle zvláštního předpisu.

Dle ustanovení § 29 ZKV správce podává soudu a věřitelskému výboru zprávy o zpeněžení majetku z podstaty. Konečnou zprávu spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů předloží soudu po zpeněžení majetku z podstaty. Odměnu a výdaje vyúčtují i zvláštní správci a zástupce správce, jakož i ti, kdo byli soudem v průběhu řízení funkce správce zproštěni (odstavec 1). Soud přezkoumá konečnou zprávu o zpeněžení majetku z podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů, odstraní po slyšení správce shledané chyby anebo nejasnosti a uvědomí o konečné zprávě a vyúčtování úpadce a konkursní věřitele. Upozorní přitom, že do 15 dnů ode dne, kdy konečná zpráva a vyúčtování byly vyvěšeny na úřední desce soudu, mohou proti nim podat námitky (odstavec 2). Konečnou zprávu a vyúčtování projedná soud při jednání, ke kterému obešle správce, úpadce a konkursní věřitele, kteří podali námitky, a věřitelský výbor, a rozhodne o ní usnesením, které jim doručí a vyvěsí na úřední desce soudu (odstavec 3).

Ustanovení § 31 odst. 2 ZKV pak určuje, že pohledávkami za podstatou, pokud vznikly po prohlášení konkursu, jsou i (...) b/ náklady spojené s udržováním a správou podstaty a (...) e/ nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem podstaty.

Nejvyšší soud v rovině právní především uzavírá, že náklady účtované na vrub konkursní podstaty, vzešlé ze smluv, které dovolatel uzavřel s dražebníkem, nebyly náklady vynaloženými na činnosti, k nimž byl správce konkursní podstaty sám povinen. Jinak řečeno, nešlo o činnosti podléhající režimu ustanovení § 8 odst. 3 poslední věty ZKV (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2014, sp. zn. 29 Cdo 2631/2012, v němž je shrnut judikatorně ustálený výklad tohoto ustanovení, podávaný Nejvyšším soudem).

V rozsudku sp. zn. 29 Cdo 2631/2012 provedl Nejvyšší soud též podrobný příkladný výčet činností, k nimž je správce konkursní podstaty povinen ve smyslu § 8 odst. 3 poslední věty ZKV a zahrnul mezi ně též povinnost (i právo) provést zpeněžení majetku podstaty prodejem mimo dražbu (§ 27 odst. 2 ZKV) a provést zpeněžení věcí, práv a jiných majetkových hodnot, které slouží provozování úpadcova podniku, jedinou smlouvou (§ 27a ZKV). Zpeněžení majetku konkursní podstaty veřejnou dražbou, předjímané ustanovením § 27 odst. 1 ZKV, v tomto (byť i jen příkladném) výčtu není obsaženo již proto, že provedení veřejné dražby zákon výslovně svěřuje jiné osobě (dražebníku) a správce konkursní podstaty je jen navrhovatelem veřejné dražby (srov. § 27 odst. 1 větu druhou ZKV).

Zvláštním předpisem, podle kterého má být v takovém případě postupováno (§ 27 odst. 1 věta třetí ZKV) pak je (v rozhodné době byl) zákon o veřejných dražbách. Pro všechny tři dražby (z 3. prosince 2007, 19. ledna 2008 a 18. února 2008) je přitom (opět s přihlédnutím k § 432 odst. 1 insolvenčního zákona) rozhodný výklad zákona o veřejných dražbách ve znění účinném do 31. prosince 2007). Veřejná dražba uskutečněná na návrh správce konkursní podstaty je tímto zákonem chápána jako dražba konaná na návrh vlastníka (dobrovolná dražba); srov. § 17 odst. 1 větu první a odst. 4 zákona o veřejných dražbách.

Argumentaci podanou výše k § 27 odst. 1 ZKV dále posiluje i text § 6 odst. 4 zákona o veřejných dražbách, z něž se podává, že správce konkursní podstaty jako navrhovatel dražby nesmí být dražebníkem (ani být s dražebníkem propojen způsobem v tomto ustanovení popsáním).

Z ustanovení § 18 zákona o veřejných dražbách pak plyne, že výše odměny dražebníka se sjednává dohodou (srov. odstavec 1), že není vyloučeno ujednání o bezúplatném provedení dražby (srov. odstavec 2 větu druhou) a že je-li navrhovatelem správce konkursní podstaty, výše odměny dražebníka nesmí překročit 10 % z ceny dosažené vydražením, nejvýše však 1.000.000 Kč zvýšených o 1 % z ceny dosažené vydražením přesahující 10.000.000 Kč (odstavec 3).

A konečně, ustanovení § 19 zákona o veřejných dražbách zakotvuje (podle odstavce 7 pod sankcí absolutní neplatnosti) náležitosti smlouvy o provedení dražby uzavřené mezi navrhovatelem dražby a

dražebníkem, s tím, že pro takovou smlouvu (bez které nelze dražbu provést), je zásadně předepsána písemná forma (odstavec 1) a že taková smlouva musí obsahovat i výši odměny nebo způsob jejího určení nebo ujednání o tom, že dražba bude provedena pro navrhovatele bezúplatně (odstavec 2).

Na tomto základě lze shrnout, že při zpeněžení majetku konkursní podstaty veřejnou dražbou není podmínkou platnosti ani účinnosti smlouvy o provedení dražby uzavřené mezi správcem konkursní podstaty jako navrhovatelem dobrovolné dražby a dražebníkem souhlas věřitelského výboru (lhostejno, zda předchozí nebo následný); absence tohoto souhlasu není rovněž překážkou toho, aby správce konkursní podstaty zúčtoval nároky dražebníka ze smlouvy o provedení dražby na vrub (na účet) konkursní podstaty jako pohledávku za podstatou ve smyslu § 31 odst. 2 ZKV.

Dále Nejvyšší soud uvádí, že mimo režim ustanovení § 8 odst. 3 poslední věty ZKV má průběžné schvalování výše a správnosti hotových výdajů správce konkursní podstaty a nákladů spojených s udržováním a správou podstaty věřitelským výborem (§ 11 odst. 5 ZKV) svůj význam v tom, že konkursní soud již v pozdějších fázích řízení nemá důvod zkoumat (bez dalšího) detailně podklady, na jejichž základě věřitelský výbor schválil hotový výdaj správce konkursní podstaty nebo náklad spojený s udržováním a správou podstaty (lze vyjít z toho, že správce konkursní podstaty hotový výdaj nebo náklad spojený s udržováním a správou podstaty ve výši schválené věřitelským výborem skutečně vynaložil). Závěr, zda šlo o výdaj nebo náklad, jenž vůbec mohl být zúčtován „na vrub“ konkursní podstaty nebo zda šlo o výdaj nebo náklad přemrštěný (v poměru k účelu, na který byl vynaložen), ale i tak zůstává konkursnímu soudu; konkursní soud jej činí při schvalování konečné zprávy dle § 29 ZKV (srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. ledna 2010, sp. zn. 29 Cdo 66/2007, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 8, ročník 2011, pod číslem 119 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2013, sp. zn. 29 Cdo 3169/2011).

V daném kontextu Nejvyšší soud podotýká, že v režimu pohledávek za konkursní podstatou nepodléhají nároky dražebníka ze smlouvy o provedení dražby úpravě obsažené v § 31 odst. 2 písm. b/ ZKV (nejde o náklad spojený s udržováním a správou podstaty) [K pojmu „udržování a správa podstaty“ srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2004, sp. zn. 29 Odo 197/2003, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 8, ročníku 2004, pod číslem 160, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2010, sp. zn. 29 Cdo 3037/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2011, pod číslem 26 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. dubna 2012, sp. zn. 29 Cdo 1400/2010, uveřejněný pod číslem 110/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.]. V tomto smyslu nejde tedy ani o náklad podléhající průběžnému schvalování věřitelským výborem ve smyslu § 11 odst. 5 ZKV (jde o pohledávku za podstatou dle § 31 odst. 2 písm. e/ ZKV).

V rámci požadavku, aby věřitelský výbor dohlížel na činnost správce (srov. opět § 11 odst. 5 ZKV), však lze obecně chápat jako činnost pro konkursní podstatu prospěšnou a žádoucí (činnost ve společném zájmu věřitelů, jenž je věřitelský výbor ve smyslu § 11 odst. 7 ZKV povinen chránit), jestliže věřitelský výbor průběžně upozorňuje i na (případné) nehospodárné vynakládání jiných částek z majetku konkursní podstaty.

Jestliže uzavření nebo účinnost smlouvy o provedení dražby na vrub konkursní podstaty nebyly podmíněny souhlasem věřitelského výboru, pak jediným kritériem pro (ne)schválení výdajů vynaložených z konkursní podstaty na (smluvenou) odměnu dražebníka za dvě neúspěšné dražby (z 3. prosince 2007 a 19. ledna 2008), při nichž nebyl předmět dražby vydražen, je účelnost takto vynaložených výdajů, jež je poměřována úvahou, zda v poměru k účelu, na který byl vynaložen, šlo o výdaj nebo náklad přemrštěný. Úsudek, že šlo o výdaj nebo náklad přemrštěný, by nutně vedl k závěru, že správce konkursní podstaty porušil povinnost postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí a odpovídal by za škodu tím vzniklou, což by se mohlo promítnout i do rozhodnutí konkursního soudu o neschválení takového výdaje (nákladu) v rámci rozhodování o schválení konečné zprávy.

Takto ustaveným závěrům ovšem právní posouzení věci odvolacím soudem neodpovídá. V situaci, kdy správce konkursní podstaty neměl při zpeněžení majetku konkursní podstaty veřejnou dražbou jinou možnost, než uzavřít s dražebníkem smlouvu o provedení dražby a kdy lze mít za triviální úsudek, že zpeněžení majetku konkursní podstaty veřejnou dražbou neprovádí dražebník zpravidla bezúplatně, vyznívá nepatřičně především závěr odvolacího soudu, že se správce konkursní podstaty zavázal zaplatit dražebníku odměnu „na vlastní riziko“.

Odvolací soud tím, že odepřel uznat v jakémkoli rozsahu coby účelně vynaložený výdaj (náklad) odměnu dražebníka za dvě neúspěšné dražby, ve skutečnosti činí správce konkursní podstaty odpovědným za výsledek dražeb (za to, že předmět dražeb nebyl vydražen), aniž by jakkoli ozřejmil, v čem správce konkursní podstaty pochybil z hlediska povinnosti postupovat s odbornou péčí a jakým obvyklým způsobem měl nebo mohl zajistit, že dražebník neobdrží za neúspěšné dražby odměnu žádnou (k možnosti sjednání odměny dražebníka pro případ, že předmět dražby nebude vydražen, srov. i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. března 2010, sp. zn. 21 Cdo 4221/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročník 2010, pod číslem 165).

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž neobstojí a dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. byl uplatněn právem.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).

Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí neobstálo již v rovině právní, shledává Nejvyšší soud nadbytečným zkoumat, zda je dán i dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)